

תל אביב	ירושלים	חיפה	באר שבע
16:23	16:07	16:11	16:25
17:21	17:19	17:19	17:22
17:53	17:59	17:53	17:57

גיליון מס': 149 פרשת: לך לך
שבת קודש יא' חשוון תשע"ז (12 בנובמבר 2016)

למבני שלח כזאת עשרת החרוץ ויחסימ טעם סוצים סמי שטוב תרביס אמר ר' בנימין בר יוסן אמר רבי אלעזר שלח לו יין יקום לו:

"פני שבת נקבלה
כי היא מקור הברכה"

דעת זקנים נוחה הימנו

עלון שבועי
להגדלת ורוממות
התורה ולומדיה והחדרת
השקפה טהורה אמיתית
לכל אחד מישראל

מורנו הרב שליט"א

בשבת קודש וכעת יש חושך בבית ויש אורחים ואין גוי מצוי, זה משמים. ה. ביקש לחלוץ נעליים ונקשר לו השרוך וכעת קשה לו לפתוח את הקשר, והצער גדול, זה משמים. ו. בחול המועד כשיש לחץ גדול ואסור לכבס ואין לו בגד אחר להחלפה, זה משמים. ז. מחפש בדחיפות ספר מסוים בספרייה ונוכר שנתן אותו בהשאלה, והצער גדול, זה משמים. ח. גשם חזק החל לרדת, והכביסה בחבל יבשה, ואין אפשרות להסירה משם, זה משמים. ט. בסעודת שבת נפלה לו טיפת רוטב על החולצה, זה משמים, ומחייך ולא כועס, ואשריו! י. שומע חרפתו ונהנה ומבין שזה משמים. יא. מתפלל על השונאים אותו לשנה טובה וחיים טובים כי הכל משמים. יב. נשכח מזוג דלוק, הוא אינו כועס משום שזה משמים. יג. כשמגישים אוכל לשולחן, אין לחטוף, כי מה שמגיע לך זה משמים. כמו המן במדבר. יד. שומע לפתע דפיקות בדלת בשעה נדירה, או בשעה לחוצה, זה משמים. טו. פחד וחרדות. דמיונות וחלומות, זה משמים. טז. נעשה צרוד בדיוק לפני השיעור, החזנות, ההרצאה, או פגישה חשובה, זה משמים. יז. הומין מוהל לבריית מילה של בנו והמוהל מתעכב, והזמן "רץ" זה משמים זה לא המוהל. יח. ביום קץ חם מאוד שכחו להכניס משקה למקרר שיהיה קר לעת הצורך, או ששכחו להוציא מהמקפיא בשר קפוא לעת הצורך, זה משמים, זה לא מבני הבית כלל, ובעל אמונה בהשגחה יכול לכתוב לעצמו עשרות מקרים, מעשים ופעולות כאלו, ובעל המאה הוא בעל הדעה, לכתוב מאה פעולות של אמונה, ולהיות בעל דעה באמונה, ואשריו.

ובזה מובן מה שכתוב בגמרא (יזמ"ט ט): בית שני שהיו עוסקים בתורה ובמצוות ובגמילות חסדים, מפני מה נחרבו? מפני שהיתה בו שנאת חינוך. ע"ש. וזה קשור גם כן לאמונה, כלומר, שבזמן בית שני האמונה בהשגחה היתה חלשה, ואנו סובלים מזה עד היום, ומאידך כשיש אמונה בהשגחה, אין קמצא ובר קמצא (ביטול נהג), ואם בר קמצא מגיע לסעודה זה משמים. מחסרון באמונה בהשגחה אנו סובלים עד היום, כאשר בעונותינו הרבים קשה לעשות שלום בין עסקנים, התלמידים והצעירים. וכן מצינו בגמרא (כ"ב טז): חורבן ירושלים נגרם מחמת שלא עשו לפנים משרות הדין, וזה גם חסרון באמונה, שחוששים לוותר, ובמשנה (פסחים מח): פני הדור כפני הכלב, שמסתכל על המקל והאבן ולא על מי שזרק כידוע, גם זה בעצם חסרון באמונה. והנביא (יזמ"ה פ"ק ט) מתחנן ומבקש עושה משפט מבקש אמונה. וכן ענין הלוא לאמונה. וזו התשובה על כל השאלות.

ובזה מובן על הדעות לאדם להיות עניו וצנוע, משום שחושב שיפסיד מך, וזה נגד האמונה. וכן מדוע קשה לאשה ללבוש צנוע כמה שיותר, משום שחושבת שלא יהיה לה מספיק כבוד וכי, וגם זה נגד האמונה. בעל אמונה בהשגחה פרטית זוכה גם לחשיבה חיובית, וזוכה לקרבת ה' ודביקות בה', ופותר את כל הבעיות, והיתה לה המלוכה!

הודעה חשובה: יש בורא לעולם, והכל משמים!

שאלו ושנו, עמדו לברך אותו, והוא אומר להם וכי משלי אכלתם? משל אלוקי עולם אכלתם! הודו ושבו וברכו למי שאמר והיה העולם (עיי' תוס' שאנ"ט ס"ט). וזכה אברהם אבינו ע"ה לתואר גדול מאוד באמונה, שאמירת אלקי אברהם חשוב כאמירת מלך העולם. שאברהם אבינו המליך את הקדוש ברוך הוא על כל העולם, בזה שהודיע מלכות שמים לכולם (עיי' ברכות מ: בתרה אמר). ואנחנו - עם ישראל - קיבלנו בירושה מהאבא הראשון את האמונה וההשגחה הפרטית, שהרי אבא מוריש לבניו חמשה דברים: גוי, כח, עושר, חכמה ושנים (ערוכות פ"ב). וזו החכמה הגדולה של אמונה בהשגחה פרטית, לחיות כך תמיד.

השגחה פרטית זה כח נורא ועצום מאוד, משום שגם מה שנראה כביכול שנעשה על ידי פלוני ואלמוני, גם זה מה' יתברך, ממש ככה! אמונה זה לא לפי השכל, אלא למעלה מהשכל! וממילא גם הישועה מעל הטבע ומעל השכל, מידה כנגד מידה.

ובזה מובן מה שכתוב בהפסטר הפרשה, שאברהם אבינו זרק עפר על הגויים ונעשו חרבות, זרק קש ותבן ונעשו קשתות (במפורז בתענית כא), ישועה ממש מעל הטבע. ובאמת זו עבודה קשה, משום שהטבע המוטבע באדם דורש להבין כל דבר על פי השכל 'מדוע פלוני ואלמוני עשו לי כך וכך' ואילו האמונה דורשת רק השגחה פרטית בה' יתברך לזרוק את השכל! ולהרגיש שהכל מלמעלה בבחינת 'תמים תהיה', ואין כאן לא שכל ולא היגיון, אלא רק ה' יתברך, והכל לטובה!

ומפורז בגמרא (ביצה טו) מוזנותיו של אדם קצובין לו ומראש השנה עד ראש השנה, כלומר, הפרנסה משמים, ואם יתחוו עוד חנות ועוד מקום לייך לא מפריע לך כלום. וכן אין אדם נוגע במוכן לחבירו אפילו כמלא נימא (יזמ"א טז), והמאמין בזה בשלמות, לא תהיה לו קנאה כלל (פסילת ישרים פ"א), וכן תפקיד, משרה, פרסום, כבוד, הכל מלמעלה, ואין צורך לא בתחרות, לא במחלוקות ולא כלום. וכן כשנפתח בית כנסת נוסף, או שיעור נוסף, או בית מדרש נוסף, או מנין נוסף, הוא שמח ומחזק את כולם, כי הכל מלמעלה בהשגחה פרטית, והעיקר לקדש שם שמים בעולם. וזה בעצם גמרא מפורשת (ברכות לב): הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים! גשמיות מלמעלה, רוחנית מלמטה. תהיה רגוע ושמה ושבע רצון, מנוחת הנפש תהיה מנת חלקך, ומלא ברכת ה'.

ומכאן, שהבמין ומקיים את האמונה בהשגחה פרטית בשלימות הוא לא שגוא, לא מקפיד, לא כועס, לא במתח, לא בפיוזר הנפש, אלא בדביקות בה' יתברך, ואין עוד מלבדו, ואין עוד סיבות. ה' אחד ושמו אחד, כלומר, אין שניים אין עוד סיבות. ומבין ומרגיש ויודע שאין קשר בין המבנה למוכה, בין המעליב לגלעל, בין המקלל למקולל, ובין זורק האבן לזה שנפגע מהאבן. ועיין לרבינו החפץ חיים על התורה (פרשת השפטים).

ונהג כמה דוגמאות מעשיות הקורות אותנו יום יום: א. נעלם המפתח וכעת הוא אינו יכול לכוון להכנס לבית, הוא אינו כועס משום שזה משמים. ב. נקלע אדם לתוך פקק תנועה גדול, ומאמין שהפקק הוא לא בגלל תאוונה, או שעובדים בכביש, אלא זה משמים. ג. אוכל שנשרף משום ששכחו אותו על אש, זה משמים. ד. קפץ החשמל

הנהגה כל הוראה הודעה זאת המובאת ככותרת למאמר זה, עומד ותמה, היתכן? וכי צריך לפרסם דבר פשוט שכזה? ובמדת שמועבר באמונה בה' יתברך, אשר כל העולם כולו חייב במצוה זו, שהרי זו המצוה הראשונה של שבע מצוות בני נח!

ובאמת, זה פסוק מפורש בספר תהלים (פ"ק ט): "דעו, כי ה' הוא אלקים, הוא עשנו ולא אנחנו". ובמדרש רבה (פרשת ויחי פרשה ק) כתוב שיש בפסוק זה שינוי בין הקריאה לכתובה, הכתיבה "לא אנחנו", כלומר, לא אנחנו עשינו כלום אלא הכל משמים. ואילו הקריאה "לו אנחנו", כלומר, אנחנו עשנו! וה' יתברך בלבד משלים את כולנו יום יום. ואת כל זה מלמד אותנו דוד המלך ע"ה בהקדמה קצרה זו של "דעו", כלומר, הודעה חשובה. וענין זה מתאים מאוד לדברי הרמח"ל (פסילת ישרים בהקדמה) "שכפי רוב פרסומם ואמיתם גלויה לכל, כך ההעלם מהם מצוי מאוד והשכחה רבה ע"ש". ויחזק שרש"י ורש"י לעולם, שהוא מלך על העולם, מוזמר לתודה, כדי שנדע ונרגיש תמיד שהכל משמים בלבד, וכביאור המדרש רבה הג"ל. והדברים נוראים!

ובאמת צריך עיון, כיצד יתכן לשכוח את האמונה, שהיא היסוד הגדול של העולם חייב בני ובעצם זה פסוק מפורש בתורה (כמה פעמים בחומש דברים): "השמר לך פן תשכח את ה' אלוקיך", וגם כאן אותה שאלה, היתכן שמישהו יכול לשכוח את ה'?! אלא באמת שיש באמונה שני חלקים: ראשית, יש בורא לעולם, שהוא מלך על העולם, והכל שלו שעשה הכל יש מאין. ועוד, שיש חובה על כל אחד ואחד להאמין בהשגחה פרטית שה' יתברך מנהיג את העולם עשה שעה, רגע רגע, ושנייה שנייה. וכל מה שקורה בעולם זה משמים על ידי ה' יתברך בלבד. וזה בבחינת ה' אלוקיך, כלומר, תקיף, והכח הגדול והחזק של ה' יתברך ניכר בהשגחה הפרטית, ובשבת הגדול שהכל מלמעלה. ומי שחסר לו אמונה בהשגחה פרטית, חסר לו בעצם בכל היסוד בהשגחה פרטית, הלא הוא אבינו הראשון להיוזר לא לשכוח, שאין שום מקרה בעולם, והכל משמים! ועיין למה שכתב רבינו יונה בשערי תשובה (שער ג אות כז), ומכאן, שהביאור הנכון בכוננת המלה 'אלוקינו', הוא אינו סתם 'תקיים ובעל היכולת', אלא תקיף, חזק וכל יכול, והכל משמים לטובה, בהשגחה פרטית ואישית לכל אדם לפי מצבו ומצב משפחתו, לטובה ולכרחה. ובסידור הנפלא איש מצליח הוסיף כן בגילוי דעת לפני תפילת שחרית.

ומי הוא זה שעשה כן ופרסם שם שמים בעולם עם אמונה תמימה בהשגחה פרטית, הלא הוא אבינו הראשון אברהם אבינו ע"ה. וכמוכן שלומר בפה: 'הכל משמים' זה קל מאוד, אולם לחיות כך כל רגע, ולהרגיש שהעשייה כולה תמיד היא מה' יתברך בלבד, זו עבודת ה' עצומה וגדולה על מאוד, בבחינת 'על לבבך - או אמונה שבלב ולא רק בשכל. ודבר זה גורם לעשייה גדולה באמונה.

ומפורז בגמרא (ביצה טו) אבן טובה היתה תלויה בצוארו של אברהם אבינו ע"ה, שכל חולה הרואה אותה מיד מתרפא, ע"ש. וכוננת הדברים היא, שאברהם אבינו ע"ה היה מלמד בני אדם אמונה שלימה בה' יתברך, ועל ידי זה היו מתרפאים מכל הבעיות שבחיים (עיי' רש"י המובא בעין יקב סט), ומפורז בגמרא (סוטה טז): עשה אברהם אש"ל ר"ת אכילה שתיה לינה, והיה מאכיל את חולל, ולאחר

חדש!
פעם בשבוע מסר אישי
ממורנו הרב חיים רבי שליט"א
החיווך היומי גם בשמיטה בטלפון בכל מקום ובכל זמן
חייג: 052-7680007 [בעלות שיחה רגילה]

להצטרפות: שלח את
המילה הצטרפות
ושמור את המספר
ברשימת אנשי הקשר
שלך!

וואטסאפ
החיווך
היומי
052-7680007

בא להיות
חלק
מקהילה
רוחנית
גדולה

בהרה: השימוש באינטרנט בין במחשב ובין בטלפון נייד, מסוכן ואסור על פי ההלכה! אנו פונים רק למי שכבר מחזיק אינטרנט באישור, ועם הגנה המתאימה על פי ההלכה!

הרב אליהו רבי ראש הכולל

אתה מאושר, רק לא ידעת עד כמה...

שלום וברכה מורי ורבותי!

במסגרת השאלות הרבות הנשאלות בתגובה לכתיבת המאמרים במסגרת זו ואחרות, ובפרט בתגובה לשיחות במסגרת "החיווך היומי" (להזכירם, להאזנה ולהצטרפות בכל ירד - 052-768-0007), נשאלות, ברובן המוחלט, שאלות בעלות אופי זהה, כאשר במרכזן השאלה - מדוע נברא הסבל בעולם ואיך ניתן להתגבר עליו. כשעל כולן השאלה הנשאלת ביותר - האם כל מאמרי השמחה ושלוות הנפש נכונים גם לגבי אדם שעובר סבל כלשהו או רק למי שחיוו בלאו הכי יפים מדהימים נוחים ואינו יודע צער?

ניתן היה לומר שמה שגורם לתדירותה של שאלה זו, הוא עומס הצרות והבעיות אותן המיט השמן האנושי על עצמו בדורות האחרונים. ניתן לומר גם, מאידך, שדווקא הפינוק הרב, תוחלת החיים הגבוהה והשפע המתבטא מכל עבר, מעידים כי שאלות אלו אינן נובעות דווקא ממצבו הקשה של הדור, אלא להיפך - מרוב שפע טוב ופינוק, נעשו בני האדם מעונגים יותר ודורשים חיי רווחה עד שדי בכל הפרעה ולו הקלה ביותר להעיב על אושרם.

אולם, אם נקרא יחד את דברי הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה (פ"א ה"ח), בהן מתאר הוא את חיוב לימוד התורה, נמצא שעשה זאת בזו הלשון: "כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורין, בין בחור בין שהיה זקן גדול שתשש כחו, אפילו היה עני המתפרנס מן הצדקה ומחור על הפתחים, ואפילו בעל אשה ובנים חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה שנאמר והגית בו יומם ולילה", עד כאן לשון קודשו. מה שמבהיר לנו שגם הרמב"ם בדורו וברמתו הרוחנית הגבוהה, השכיל להעמיד בראש סולם הקשיים את האדם בעל אשה ובנים, אף מעבר לעני ומעבר לבעל היסורים. כך, שבכל דור מסע החיים היה קל במיוחד, כאשר המסע של ההנהיג ולכלכל בית המורכב מרעיה וואטוטים טהורי עיניים, היתה ועודנה אחת המשימות הקשות לצליחה ודורשות הדרכה מיוחדת אף לקביעת עיתים לתורה.

אם כן, הבה נסכם שהקושי אכן קיים, וניהול החיים והמשפחה בכל דור הינו נטל לא קל, כך שעוד בטרם נייחד את הדברים על קשיים כלכליים, משפחתיים, רפואיים ואחרים, נצטרך לתת את הדעת לאותה שמחת חיים ושלוות נפש נחשקות והדרך להגיע אליה.

נוסיף לכך את אותם שאינם גומרים את החודש [וכמה בינינו מעידים על עצמם שהם אכן כן גומרים את החודש?], ואת אותם שמצבם הבריאותי אינו מי יודע מה [וכמה בינינו אומרים שהוא כן מי יודע מה?]. ועל גבם נוסיף את אותם שלכל הדעות יש להם את הזכות להיקרא "בעלי יסורים" - מהאנשים שזכו על ידי ה' יתברך למחלות או לכאבים שאינם בעלי חלוף, עד אותם שמצבם הכלכלי אינו מרשה להם אף את 'המינימום' הנצרך ביותר. ועד לאותם המייחלים לזיווג, זרע בר קיימא או כל משאלה נחשקת אחרת ואשר מבלעדיה חיהם אינם חיים.

האם באמת ניתן לדרוש גם מאנשים כאלה לשמוח בשמחת החיים? האם ניתן להאמין שאף במצבים קשים אפשר לעבור חיים שקטים ושלוים ואוירה שאינה נפגמת ממסע החיים ואף לא מהבעיות הקריטיות האישיות האופפות אותם?

ובכן, מורי ורבותי, בפרשתנו, כאשר פונה הקדוש ברוך הוא אל אברהם אבינו ומבקש ממנו לצאת לגלות אל הלא נודע, הוא אומר לו את המילים כדלהלן: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אֶרְאֶךָ, וְאָעֲשֶׂה לְגוֹי גָדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאֶגְדַּלְךָ שְׂמֹךְ וְהָיָה בְרַכָּה" (בראשית יב, א-ג).

מצד אחד, דורש האלוקים מאברהם אבינו את הקשה שבדרישות: צא מביתך ומעיירת הולדתך אל הלא נודע ואל תשאל אף להיכן. אולם, מאידך, מביטח לו האלוקים שכל הדברים הרעים וכל הבעיות האמורות לעבור על עוברי הדרכים, לא רק שלא יעברו עליו, אלא ההיפך הגמור מכך - הוא יזכה בכל אחת מההתמודדויות הללו להצלחה עצומה.

אברהם, אשר ההיכרות שלו עם בורא העולם היתה די חדשה וטריה יחסית לממדי הדורות, סומך על האלוקים ומקבל את דרישתו ויוצא אל הלא נודע.

נסה נא יחד להיכנס להלך מחשבתו של אברהם אבינו, ולהבין מה עבר עליו באותה השעה.

אברהם, לאחר מגוון ניסיונות וקשיים שבראשם המתנתו העיקשת לזכות בזרע של קיימא, נדרש מהאלוקים לעזוב ולהיפרד לא רק מהדור הבא שאין לו, אלא גם מדור העבר המלווה אותו בשעותיו הקשות. במחשבתו של אברהם התרוצצו

באותה השעה השאלות - מהיכן אפרנס? מי יעניק לי כתף תומכת? מי יעמוד לימיני בעת צרה? והחמור מכל - הדרך ממעטת בבנים (רש"י ב"ה ואע"פ). כך, שאם כאן לא זכיתי לילדים, כל שכן וקל וחומר שבדרך לא אזכה לכך.

אולם, עם כל זה, נוטל על עצמו אברהם אבינו את הסיכון, צורך את מיטלטליו ויוצא לדרך. וזאת, משום שלאחר היכרותו הקצרצרה עם בורא העולם, מבין הוא שמי שיצר את יצירת המופת הזו הנקראת "כדור הארץ", ומי ש"מדליק" את השמש ואת הירח מדי יום ומנהל את חיייהם של מיליוני ועד מיליארדי ברייתו (בהתאמה), ידע גם טוב לא פחות לגבות את בנו יחידו, וכאשר ידרוש ממנו דרישה כלשהי יצליח למלא את כל הצטרכויותיו באותה דרישה.

מורי ורבותי, כולנו בניו של אברהם אבינו וכולנו ירשנו ממנו את אותם כחות, את אותה מסירות נפש. אין לאף אחד מאיתנו כסף שקיבל מאברהם אבינו, לא נכסים, ובמידת מה - אף לא סוג מופשט של אורחות חיים. הדבר העיקרי והבלעדי אותו קיבלנו מאבינו אברהם הוא - אותה "מסירות נפש", אותה אמונה יוקדת, אשר מעניקה לנו את הכח ואת ההבנה לראות כבמחזה ממש את בורא העולם עומד לימינו ומוליכנו צעד אחר צעד בכל מישרי החיים.

אדם שמשיכיל להבין שה' נמצא לצידו והוא זה שנותן לו את הבעיות וממילא גם את פתרונן. הוא זה שמעניק לו את ימי הקושי וממילא גם את האפשרות ואת הכח לעבור אותם, הוא שמעניק לו את המשפחה המורכבת וממילא גם את התבונה לנהל אותה. מצליח לא רק שלא להישבר מהעומס המוטל על כתפיו, אלא להיפך - להיות שמח ומאושר בכל אחד ואחד מהפרטים הללו, לקחת כל ניסיון, לרומם אותו, לנשק ולחבק אותו, ולפצוח עמו בריקוד.

זה נכון גם לגבי מחלות חשוכות מרפא וזה נכון גם לגבי קשיים כלכליים גדולים מאד ומאד מאד (בהתאמה...). לא משנה באיזו רמה אתה נמצא, ולא משנה מה עובר עליך ביום יום, ככל שתבין יותר עד כמה ריבונו של עולם הוא זה העומד לימינך וכל אשר הוא עושה לטובתך הוא, ניתן בידך גם לפצוח בריקוד ולומר לו "תודה".

גם המוות לא יפריד בינו לביןך, כי גם אז יעמוד ריבונו של עולם לימינך, ולהיפך - אז תהיה גם יותר קרוב אליו. אם מהצרה הגדולה והרחוקה ביותר של בני האדם אין לך לחשוש, ודאי שכל יתר הדברים קטנים כל כך לרמתך הרוחנית הגבוהה ועם כל אחד ניתן לפצוח בריקוד של תודה והלל לריבונו של עולם.

כל זה היה נכון לו באמת היה כל אחד מלא בשאת ייסורים, כל שכן וקל וחומר בימינו אנו בהם כל אחד זוכה והדברים הטובים והמופלאים אותם קיבל מריבון העולמים עוטפים אותו בחום ואהבה יומיומיים עד כדי כך שלא ניתן למצוא אדם שיוכל להגדיר את מנת הסבל והייסורים שלו אפילו כעשרה אחוזים ממנות הטוב והשלימות אותן קיבל מריבונו של עולם, וגם זה רק לאחר הכפלה בה מכפיל כל אדם את צרותיו פי כמה...

אני חוזר: לא ניתן למצוא אדם שיוכל להגדיר את מנת הסבל והייסורים שלו אפילו כעשרה אחוזים ממנות הטוב והשלימות אותן קיבל מריבונו של עולם, וגם זה רק לאחר הכפלה בה מכפיל כל אדם את צרותיו פי כמה.

עם השפע הגדול והאמיתי אותו קיבלת מריבון העולמים, ועם השפע אותו מבין אתה באיחור מה הסובב אותך, לא ניתן לרגע להיות מצוברח או אפילו לא להיות אדם מאושר. כל אחד מאיתנו ברגעים אלו ממש מסכם את חייו, מבין את תשעים האחוז הדברים המדהימים העוברים עליו, מבין עד כמה עשרת אחוז מהדברים שהיו נראים לא נעימים כל כך הם נחלתו של הקדוש ברוך הוא ומתנתו האישית בהתאמה מלאה, ולאחר הבנה שכל המאה אחוז הם ברכה וטובה פוצחים בריקוד ויוצאים בשירת הלל לפני ריבונו של עולם על כל הטוב אשר גמלנו.

(הערה חשובה: הדבר היחיד עליו מותר וצריך להצטרף הוא הפסד רוחני, בהיות וכל הפסד שכזה ניתן לך כחלק ממערכת הבחינה ואתה בחרת בטעות ברע. כמו כן ניתן להצדיק צער על חזק גשמי כאשר הוא גורם לאי יציבות ברוחניות וכדומה, אולם גם אז יש למקד את הצער בצד הרוחני ואל להיירדד ולהניע לשיאם מהצד הרוחני. וכדברי מורנו אבינו רוענו שליט"א שאין "להודות" על הצרה, כי אם לקבלה באהבה וילבש יפה" חיים טובים יותר, אולם עצם הבעיה או ההמתנה ברור שפעם כל הצער לטובתנו היא.)

בברכת הצלחה רבה לכולנו בדרך החדשה וברכת הצלחה בהנחלתה לבנינו ולבני בנינו, וברוכים תהיו!

דיסקים של הרב אליהו רבי שליט"א
בנושא: "הבית השלם" (שלום בית), ו"נוער לא נושר" (חינוך הילדים),
ניתן להשיג במוקד: 03-501150 שלוחה 7

מדברי מרן שר התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א "השומרים על ביתם מפגעי הטכנולוגיה" הם שיזכו לראות בגאולה הקרובה"

לניתוק קליטת אינטרנט ממחשבים ללא תשלום: 0722-613-613 | ליעוץ כללי, ולבירור על פתרונות וסינונים, ועוד: 1599-550-330

שאל את הרב

שאלות ותשובות ממורנו הרב שליט"א
ניתן לשלוח שאלות בפקס: 03-5011125 או במייל: Info@haravrabi.co.il

ככביש בשבת קודש, כדי לשמור על העיניים שלא יהיו טמאות, ורק בחוץ לארץ מותר, משום שהם גויים ואין להם עבירה. והבן.

נוכחות אבי הכלה בחתונת בתו, כאשר הוא אבל על אביו

שאלה: האם מותר לאבא של הכלה שהוא בתוך שנת האבל על אביו, להיות נוכח בחתונת בתו?
תשובה: מותר ומצוה ואין בעיה כלל. משום שכל דבר שגורם צער לחתן ולכלה, אין בו דיני אבלות. ונוכחות אבי הכלה בחתונת בתו, בודאי מביאה שמחה לכלה, ולכן מותר לאבא להיות נוכח כל החתונה, לשמוח ולרקוד. ואינו צריך להיות מלצר ולא כלום (ועיין ביבי"א ח"ט יור"ד סימן מג).

והעיקר שתיהיה צניעות והפרדה מלאה בחופה ובסעודה, ובוזה זוכים הנפטרים מעולם האמת לבוא לחתונה ולשמוח יחד איתם (כמבואר בזה"ק פרשת פנחס דף רכ. ע"ש).

כיצד על בני זוג לנהוג בשנה ראשונה

שאלה: רציתי לשאול מהי הדרך הטובה שצריכים חתן וכלה בני תורה לנהוג בשנה הראשונה לחתונה?
תשובה: יש לבעל ואשתו להשקיע שנה ראשונה בבית כמה שיותר - אהבה, הערכה וכבוד. ולהכיר זה את זה לוקח לפחות שנה שלימה לאחר הנישואין (עיין בספר החינוך מ"ע תקפב). וכן יש לעשות ביניהם הנהגות קדושות וחשובות על פי דעת התורה וההלכה, וזו השקעה גדולה לדורות עולם.

ריח לא נעים מהפה - כמעט באופן קבוע!

שאלה: מה תעשה אשה כאשר לבעלה יש ריח לא נעים מהפה כמעט באופן קבוע?
תשובה: בעיקרון לפי ההלכה, אם לאשה יש בעיה כזאת והיא לא מטפלת בעצמה, זה חמור מאד, ומותר לבעל לגרש אותה. אבל להיפך, כאשר לבעל יש ריח לא נעים מהפה, בדרך כלל האשה מסתדרת ומשלימה עם זה. אבל כאשר באמת זה באופן קבוע והיא אכן סובלת מכך, חייב הבעל לטפל בעצמו. ויתכן שריח זה נובע מחמת בעיות בשיניים, או שהוא צריך לצחצח היטב את השיניים, השפתיים, הלחיים משני הצדדים, וכן את החניכיים. וכן חייב לעשות לעצמו טיפול רפואי דחוף, כי זה שמצער את אשתו כל רגע, זה ממש סכנה עבורו.

וכדאי שיבוא לחכם ויקבל הדרכה נכונה (ועיין בגמרא כתובות עה. באורך).
ויש לאשה לשתף את בעלה תמיד בדברים כעין אלו, וביחד יצליחו להמתיק את חיי המשפחה לתועלת שני בני הזוג. והיתה לה' המלוכה.

תשובה: יש בזה כמה דעות כידוע. ולמעשה יש להשתדל לאכול כזית בתוך 4 דקות לכתחילה, ובדיעבד 7 דקות.

ובקטנותי שמעתי על אחד מצדיקי עולם מחכמי ורבני פורת יוסף, שהיה נוהג לאכול כזית בתוך 2 דקות. ואחר כך ממשיך באכילה בנחת ובשלחה. והאמת, שכזית הוא שיעור מועט מאד, וניתן בקלות הן בפסח והן בכל השנה כולה, למי שאוהב מצוות, לאוכלו אכילה ועוד אכילה מעט בזריות ולהשלים 27 גרם תוך שתי דקות. ומרן רבינו זיע"א האריך בזה בספריו הקדושים. תרו"ץ (תרוה צמאונך) ותהנה.

כספי המשכורת של ימי עבודה בחול המועד

שאלה: אדם שהוצרך לעבוד בחול המועד, מחשש שיפטר מהעבודה במידה ויסרב לעבוד, ועצם עבודתו היא ליווי מבקרים באתרים שונים בחברה. מה עליו לעשות עם המשכורת היומית שאותה הוא מרוויח בימי חול המועד? והאם עליו לתרום את הכסף?

תשובה: מאחר ויש מתירים לו לעבוד בחול המועד מחשש לפיטורין, ובפרט היום שהמצב הכלכלי קשה, ואין לזלזל בזה כלל, וגם יתכן שליווי מבקרים מותר במועד, משום שיש בזה צורך המועד, וכמו חברת מוניות, או או חברה אוטובוסים כמו 'אגד' ו'דן', וכן חנות פירות, או מכולת וכיוצא בזה, אז בודאי שהכסף שלו, והכסף כשר, ואין צורך לתרום אותו, ולא כלום. ואם הוא חכם ומבין ובעל אמונה, מצוה עליו לעשות מעשר כספים מכל הכנסה שמקבל מה' יתברך. ואשריו.

פדיון נפש רוחני

שאלה: היכן כדאי לעשות פדיון נפש?
תשובה: אברך בן תורה יכול לעשות כן. ומפורסם בלוח שנה היקר 'איש מצליח' מקום שעושים כן. וכן בעטרת חכמים' בעירנו חולון ניתן לעשות כן. וכמובן שפדיון נפש הוא דבר חיצוני בעלמא, והפנימי יותר הוא כאשר אדם מתחזק בתורה ועולה כיתה ביראת שמים. וזה הפדיון הרוחני התורני שעושה בשמים רעש גדול.

לסמן לאדם הנוסע בשבת שנורות רכבו הקידמיות אינן דולקות

שאלה: אדם שנוסע ברכבו ביום השבת ללא אורות קידמיות, ובכך מסכן הוא את האחרים, האם יש בזה ספק פיקוח נפש, ולכן מותר לי לסמן לו בידיים שאורותיו מכובים ושדיליק אותם, אף על פי שאני רומז לו לעשות איסור דאורייתא (שהרי רוב המנורות הינם נורות להט)?

תשובה: מסתבר שמותר מכמה סיבות: א. נהג זה הוא תינוק שנשבה, ויש להצילו. ב. יש באוטו תינוקות שחובה להצילם. ג. אין באיש כזה איסור של 'לפני עיור', ולא מסייע בידי עוברי עבירה, בעוונותינו הרבים. ועיין למרן רבינו זיע"א ביבי"א (ח"ב אור"ח סימן טו) בשם רבינו הש"ך.
ועצה טובה, שלא להסתכל על מכונית הנוסעת

לקנות לאדם אחר סיגריות או עיתון

שאלה: האם מותר לי לקנות סיגריות למישהו אחר, אף על פי שזה אינו בריא?

וכן האם מותר לי לקנות עיתון שאינו על פי ההלכה בשביל מישהו אחר?

ומה קורה במקרה שאמא או אבא מבקשים ממני לקנות דבר הנוגד את גדרי ההלכה?

תשובה: מותר לקנות למישהו אחר סיגריות מאחר והוא בלאו הכי יכול לקנותן בעצמו. ועוד כדאי לנצל טובה זו שעושה לו, ולומר לו שעישון הסיגריות הוא סכנה גדולה לבריאות, וכמו שכתוב מפורש על כל קופסא. וכן לתת לו בהשאלה את הספר של הרב אסחייק שליט"א העוסק בענין הסיגריות, ומוכיח במישור עד כמה העישון הוא סכנה לבריאות, ויתכן שעל ידי כן יפסיק לעשן לגמרי. לכן תן לו סיגריה ויחד עם תתן לו גם את הספר, וה' יעזור.

וכן לגבי העיתון, מותר לקנות למישהו אחר עיתון של הציבור הכללי, משום שבעיתון יש גם סתם דברים מעשיים שקרו בעולם, ולאט לאט תכווין אותו לקנות עיתון דתי, אם תוכל, וזה מצוין.

וכן הוא הדין לגבי ההורים, יש לכבדם ולעזור להם גם כאשר הדבר כרוך בקניית דברים שאינם בריאים ואינם טובים, עצם זה שיש להם הנאה בזה, זה מותר. וכמובן שכדאי בחכמה לעורר אותם על השמירה על הבריאות, וכיוצא בזה.

ומה שכתב הראשון לציון שליט"א בילקוט יוסף (כיבוד הורים פ"ז הי"ב) שלא לקנות להורים דבר לא טוב, כוונתו רק בדבר שניתן לעשותו מבלי ריב וקטטות, וכן כאשר דבר זה לא יגרום בשום אופן לכך שהאבא יסלק את בנו מהבית או מחינוך דתי, ופשוט. לסיכום: לקנות לאחרים סיגריות או עיתון לרשעים רח"ל, מותר, ובלבד שינצל את הענין לתועלת, ויחשוב כיצד להציל אותם מעבירות.

אמנם יש לדעת שלנו שומרי התורה ומצוות חל איסור גמור לעשן, וזה איסור תורה של "ונשמרתם". וכן לקנות עיתון טמא אסור אפילו על מנת שלא לקרוא בו, וכן אסור אפילו להחזיקו בידו, או לעטוף בו דגים וכדומה. וזה חמור יותר מצלב של עבודה זרה. וחז"ל הקדושים (סנהדרין ז). לימדו אותנו שהקורא בספרים חיצוניים אין לו חלק לעולם הבא, ע"ש.

איסור דרבנן בשינוי - במקום צורך

שאלה: האם אפשר להקל בכל איסור דרבנן בשבת לעשותו בשינוי במקום צורך, או שלכתחילה כדאי להשתמש בגוי?

תשובה: כשאין גוי מצוי מותר לכתחילה לעשות איסור דרבנן בשינוי, וכגון עלייה במעלית בשבת לוקן וחולה, מותר לחוץ בשינוי על הכפתור, וכן לפתוח בשינוי. ועיין חזון עובדיה שבת ג' דף קפב, שלצורך חולה מותר לעשות בשינוי גם באיסור דאורייתא. עיין שם נפלאות מתורתו.

שיעור הזמן של כדי אכילת פרס

שאלה: מהו שיעור הזמן של כדי אכילת פרס?

יהי כבוד חברך

הבזיון שבגיננו קיבל ה"שדה חמד" את כל התורה כולה במתנה - ואיך הסכים להיות בעצמו בזוי ובלבד למנוע עוד חילול השם!

ה"שדה חמד" ישב שקוע בהרהוריו, ולפתע חייד לעצמו...

ר' יוסף לומזר, היה מלמד בתלמוד תורה מאה שערים בירושלים, ובשנותיו הצעירות היה בן-בית אצל ה"שדה חמד", אשר כיהן ברבנות בעיר חברון. פעם אחת בא אליו, אבל בפתחו את הדלת הבחין כי ה"שדה חמד" יושב ושקוע בהרהוריו, לכן נעצר ונמנע מלהיכנס פנימה, כדי שלא להפריע לו ממחשבותיו. כעבור מספר רגעים ננער הרב והבחין שר' יוסף עומד בפתח, וחשש, כנראה, שמא הוא כבר עומד וממתין הרבה זמן, על כן ביקש לפייסו על זה שהניחו להמתין, ואמר לו: הבחנת שבהיותי מהורהר התחייכתי לפתע...?

מדוע חייד ה"שדה חמד" לעצמו?

השיב ר' יוסף: אמנם כן, הבחנת בזה.

אמר לו ה"שדה חמד": אספר לך בדיוק על מה חייכתי לעצמי...

וכאן החל לגולל לפניו סיפור מדהים ונפלא ביותר, עוד מן השנים שהיה אברך צעיר לימים. אותו זמן התגורר באחת העיירות בבוכרה שבמדינת רוסיה. באותה עיירה התגורר גביר, איש נכבד, מוקיר תורה ומוקיר רבנו, אשר החזיק על חשבונו כולל אברכים תלמידי חכמים שהיו יושבים ולומדים, והוא ה"שדה חמד", היה אחד מן הלומדים באותו כולל. ה"שדה חמד" היה מתמיד מופלג ומופלא בטבעו, והיה מקדים את כולם בבואו כבר בשעת בוקר מוקדמת לבית המדרש ועוזב רק בשעה מאוחרת בלילה. הוא לא התחשב בסדרים ובשעות הקצובות, אלא למד בהתמדה ובשקידה, ואין פלא שאותו הגביר קירב אותו באופן מיוחד.

הרשע לא ידע גבול בקנאתו...

הנה, התמדתו זו בלימוד והקירבה שהראה לו הגביר - עוררו קנאה מרה ובווערת מאד אצל איש אחד, שנהג להיכנס לבית המדרש. בן-בליעל היה, אדם רע, צרה היתה עינו בהצלחת האברך המופלא ששם לילות כימים בלימוד התורה, ומאוד התקנא גם בחביבה הרבה שגילה כלפיו הגביר, ומן הסתם גם חשב, מי יודע כמה כסף הוא מעניק לו. והרשע הזה לא ידע גבול בקנאתו, עד שיום אחד גמלה בלבו החלטה לרקום נגד ה"שדה חמד" מזימה אפילה ומרושעת ביותר.

עלילה רעה על ה"שדה חמד"

מה עשה? היתה אשה ערלית אחת, אשר עבדה לפרנסתה בניקוי בית-המדרש וכן עבדה גם בביתו של הגביר. הלך בן-בליעל זה אצלה, העניק לה סכום כסף במתנה והסית אותה שתלך ותמציא עלילה רעה על ה"שדה חמד", כמעשה אשת פוטיפר. אותה ערלית, תמורת בצע כסף, נתפתתה לעשות זאת. ואמנם, בוקר אחד, כאשר ה"שדה חמד" בא כהרגלו לבית-המדרש בשעה מוקדמת, התפרצה לפתע הערלית לרחוב ופתחה בצעקות שהאברך בבית הכנסת נטפל לה. מיד קמה בהלה, אנשים נזעקו לתוך בית-המדרש, ואותו איש-מזימות, שעמד מוכן לכך, מיד החזיק אחריה בצעקות גדולות: הנבל הזה, נטפל לגויה! צריכים לסלק אותו מבית-המדרש! אסור להמשיך להחזיק בו! והוא, כמוכן, הצליח גם להסית אחרים ולגרום אף אתם לעלילה, עד שכולם רצו לבית הגביר וצעקו חמס: כך וכך היה המעשה, צריכים לסלק אותו, אסור להחזיק בו יותר, הוא מטמא את כל בית-המדרש! הגביר שמע את כל המעשה והשיב להם: שובו לבית-המדרש וברור את כל הענין אחר כך...

ה"שדה חמד" המשיך ללמוד ולא שם לב לכל ההמולה...

לדבריו של הגביר לא יכלו להתנגד. הם שבו לבית-המדרש, שם נמשכה המרקחה כמקודם, אבל כל אותו הזמן ישב ה"שדה חמד" והמשיך בלימודיו, לא התערב בשום דבר ולא הגיב באף מלה. עבר זמן מה והגביר בא אף הוא לבית-המדרש, בבואו למקום, עלה על הבימה והתבונן ב"שדה חמד" במשך חצי שעה בריציפות,

ואילו ה"שדה חמד" המשיך ללמוד ולא שם לב לכל ההמולה. מקץ מחצית השעה דפק הגביר על הבימה והכריז: אדם קדוש הוא, ומי שימשיך לדבר על צדיק זה - רגלו לא תדרוך עוד כאן בבית-המדרש! וכמוכן שאדם כזה שהחזיק תורה על חשבונו, בודאי היה בעצמו איש קדוש, והרגיש כי זוהי עלילת שקר וכזב, והוא סילק מיד את הגויה ופיטר אותה מעבודתה, הן בבית-המדרש והן בביתו, ותבע במפגיע שיותר לא יהיין איש לדבר מלה אחת נגדו. וכך היה. הכל השתק. זה כוחו של גביר, הן הכסף בידו, בית-המדרש הוא שלו וגם הכולל הוא שלו.

הכל היה עלילה ובלבול!

וה"שדה חמד" ממשיך בסיפורו: עברו כמה ימים ובשעת בוקר מוקדמת, כשרק הוא לבדו נמצא בבית-המדרש. באה הגויה, מתייפחת בבכי מר ומספרת: אתה הרי יודע היטב שהעללתי עליך עלילת-זדון, אבל אני קלת-דעת, כי הנה איש זה וזה, הוא שנתן לי כסף ופיתה אותי לעשות את העלילה הזו, אבל מה נשאר לי מכל זה? את הכסף אכלתי, הגביר פיטר אותי, נשארתי בלי פרנסה, ומה אעשה? לכן אני רוצה להתוודות ברבים שזה היה עלילה ובלבול - ואתה צודק, אתה איש הגון, רק הוא זה שהסית אותי!...

מה יצא לריבוננו של עולם מזה...?

בשעת מעשה, אומר ה"שדה חמד", נעשה לו קל על הלב, הרי הוסר חילול ה', כי סוף-סוף אמרו עליו דבר חמור עד מאד. אמנם, הגביר אמר שזו עלילת-שוא, סתם השחתה ובלבול, אבל אולי היו כאלה שלא האמינו לו? ומשום כך כדאי הדבר שהערלית תתוודה ברבים, אבל אחר כך חשב לעצמו: מה יצא לריבוננו של עולם מזה שהגויה תודה שרק בדתה עלילה? הלא חילול ה' עלול להיות עוד יותר גדול, כי מקודם העלילו עלי בעבירה עם גויה, אבל עכשיו מתברר, שלאותו איש יש רשעות כה נוראה, שהוא מוכן להמציא עלילה ובלבול כזה על יהודי שישב ולומד תורה! האין זה חילול ה' חמור? איזה כבוד שמים יצא מזה? לכן אמר לה לגויה: את תשתקי, יישאר הכל כמו שהיה, וזה שאין לך פרנסה - אני אלך לגביר אחר ואשכנע אותו שיקבל אותך לעבודה ולא תצטרכי לבזות את עצמך שהמצאת עלילה, וחסל...

היא בודאי היתה מרוצה מהצעה זו, כי אצלה לא היה בזה שום הבדל, היא רצתה בעיקר את פרנסתה, ולמה לה באמת לבזות את עצמה שאמרה שקר? ואכן הלך ה"שדה חמד" לגביר אחר ופעל אצלו שיקח אותה למשרתת. כאשר רק הסכים הגביר לקבלה לעבודה יצא ה"שדה חמד" ובישר לה את הבשורה המשמחת כי כבר יש לה פרנסה, והיא, כמוכן, התמלאה שמחה.

הרגשתי שראשי נפתח...

כאן אמר ה"שדה חמד" בהדגשה מיוחדת: מיד כשיצאתי ובישרתי לה את הבשורה, הרגשתי שראשי נפתח והעניקו לי במתנה את כל התורה כולה! ואמנם ידוע, כי בקיאותו של ה"שדה חמד" היתה מדהימה ומבהילה ממש, הוא באמת ידע את כל התורה כולה, והעניקו לו זאת על הסכמתו למסור כבוד עצמו ולהישאר בזוי - למען כבוד ה' יתברך, שלא יהיה חס ושלום חילול השם יותר גדול...

אותו אדם שהעליל - לא סיים את שבועו, ואילו ה"שדה חמד" - קיבל את כל התורה כולה במתנה!

וה"שדה חמד" סיים וסיפר: אותו אדם שהעליל עלי את העלילה השפלה - לא הוציא שבועו! לא שלא הוציא שנתו, אלא לא הוציא שבועו, כי באותו שבוע מת ונטמן עם הסוד בקברו, אבל לו נתנה התורה כולה במתנה, ועל זה חייד באותו הרגע שר' יוסף לומזר עמד בפתח הדלת והמתין...

**בעזרת ה' יתברך נקיים
מדי יום חמישי בחצות הלילה בשעה: 03:11**

תפילת סליחות מרכזית בבית הכנסת

"עשרת חכמים" רח' החיים 4 תל-גיבורים חולון

**בהשתתפות: מורנו הרב חיים רבי שליט"א
נאמר גם "אבינו מלכנו" "נשמח כל חי" "תיקון חצות" רב עם בלי נדד
הקהל הקדוש מוזמן להרבות בתפילה ובתחנונים**

ויה"ד שנזכה בזכות התפילות, לביאת גואל צדק, ולבניין בית קודשינו ותפארתינו, אמן ואמן

**"אדון
הסליחות
חטאנו לפניך
רחם עלינו"**

